

Данило Рига

ВИКЛАДАЦЬКИЙ СКЛАД ЧЕРНІГІВСЬКОЇ КЛАСИЧНОЇ ЧОЛОВІЧОЇ ГІМНАЗІЇ У ХІХ СТОЛІТТІ

У статті мова йде про викладацький склад Чернігівської класичної чоловічої гімназії у ХІХ столітті. Аналізуються питання впливу постатей викладачів на навчально-виховний процес та формування світогляду вихованців Чернігівської класичної чоловічої гімназії.

Ключові слова: Чернігівська класична чоловіча гімназія, навчально-виховний процес, викладачі учбового закладу.

Чернігівська класична чоловіча гімназія серед навчальних закладів ХІХ століття займала одне з чільних місць в системі освітнього процесу на території колишньої Чернігівської губернії.

У 1804 році на Валу збудована нова споруда у стилі російського класицизму за типовим проектом петербуржця Андріяна Захарова [1, 18]. Видатний зодчий у 1803 році створив дев'ять типових проектів для губернських міст, серед яких, до речі, був і проект будинку цивільного губернатора у Чернігові. План побудови затвердив сам цар Олександр І. Саме в цій споруді розміщувався навчальний заклад.

Потрібно згадати, що місто в цей час стало центром новоствореної Чернігівської губернії, яка була однією з найбільших на терені Російської імперії. Створення класичної чоловічої гімназії саме в Чернігові звичайно ж не було випадковим.

Вплив на навчально-виховний процес викладачів гімназії був дуже важливий, оскільки вони надавали ґрунтовні знання та формували світогляд майбутніх найвищих суспільно-політичних діячів, які закінчували навчальний заклад. Як уже відмічалося раніше, призначення викладачів на свої посади залежало від директора гімназії. Крім цього, директор контролював навчально-виховний процес у стінах гімназії. Це описує автор М. Тутомлін у своїй книзі «Століття Чернігівської гімназії. 1805-1905: коротка історична записка»: «Директор гімназії спостерігає, щоб жоден учитель не навчав у відведених йому училищах по інших книгах, окрім прийнятих вищим начальством. Директор як хазяїн гімназії відвідує останню всякий день і дивиться як за навчальною, так і за господарською його частиною» [2, 71-72].

Викладацький склад у Чернігівській класичній чоловічій гімназії впродовж ХІХ століття заслуговує на окрему увагу. Від нього залежав навчально-виховний процес у навчальному закладі. Як можна побачити впродовж ХІХ століття, в Чернігівській класичній чоловічій гімназії викладали наступні викладачі:

Учителі закону божого:

1. Шишов Петро Несторович (1812–1842 рр.). – намісник Чернігівського кафедрального Спасо-Преображенського собора протоієрей Вийшов у відставку [3, 113].
2. Кошлаков Григорій Петрович (1842–1860 рр.). Священик Хрестовоздвиженської церкви [4, 169].
3. Зарчинський Павло Лаврентійович (1860–1868 рр.), вийшов в відставку.
4. Коп'єв Михайло Павлович (1868–1869 рр.) помер.

© Рига Данило В'ячеславович – молодший науковий співробітник Національного архітектурно-історичного заповідника «Чернігів стародавній».

5. Златоверников Михайло Данилович (1868–1878 рр.) переміщений у Київську 1 гімназію.
 6. Карпинський Петро Кирилович (1868–1887 рр.) помер.
 7. Хорошунов Федор Дмитрович (1878–1883 рр.) переміщений в Київський інститут благородних дівць.
 8. Платонов Іоанн Автономович (1883–1890 рр.) вийшов у відставку.
 9. Смирнов Миколай Петрович (1887–1898 рр.) вийшов у відставку.
 10. Величковський Олексій Микитович
- б) Римсько-католицького віросповідання:**
1. Лавкіс Георгій Казимирович (1869–1899 рр.) помер.
 2. Конча Віктор Іосифович (1899–1904 рр.) вийшов у відставку.
 3. Жилевич Казимир Войтехович (з 1904 р.) [5, 361].

Вчителі математики:

1. Бардаков Іван Семенович (1805–1809 рр.), вийшов у відставку.
2. Кандидат Харківського університету Архангельський Миколай (1809–1810 рр.), повернувся в Харківський університет.
3. Кандидат Харківського університету Камлишинський Василь Сергійович (1810–1811 рр.). Переведений в Харківський університет.
4. Кандидат Харківського університету Констанський Михайло Дмитрович (1811–1813 рр.). Помер.
5. Кандидат Харківського університету Глинський Олександр Йосипович (1813–1832 рр.). Помер [6, 114].
6. Ковалевський Володимир Яковлевич (1832–1840 рр.). Переведений у Ніжинський ліцей.
8. Орловський Людвіг Йосипович (1839–1842 рр.). Переведений у Новгород-Сіверську гімназію.
9. Больман Олександр Казимирович (1840–1849 рр.).
10. Вчитель Новгород-Сіверської гімназії Вешеневський (1842–1844 рр.). Був переведений в Іркутську гімназію.
11. Токарський Федір Антонович (1844–1850 рр.).
12. Марковський Максиміліян Ігнатович (1849–1851 рр.). [6, 170].
13. Крилов Костянтин Миколайович (1857–1888 рр.) вийшов у відставку.
14. Дорошенко Ілля Петрович (1859–1867 рр.), назначений інспектором Чернігівської гімназії.
15. Гринфельд Іван Вікентійович (1864–1867 рр.), помер.
16. Пальшау Олександр Михайлович (1872–1874 рр.), переміщений у Московське технічне училище.
17. Ванікін Олександр Михайлович (1874–1879 рр.) переміщений у Немирівську гімназію.
18. Рабцевич Віталій Зіновійович (1874–1905 рр.).
19. Ковальський Михайло Йосифович (1879–1905 рр.).
20. Позняков Микола Миколайович (1888–1905 рр.) [7, 364].

Учителі історії та географії:

1. Самарський-Биховець Сильвестр Васильович (1805–1820 рр.).
2. Учитель Орловської гімназії Манжос Кирило Миколайович 1820 р. [8, 114].
3. Тумасов Никифор Степанович (1863–1865 рр.), переміщений в Київську 2-у гімназію.
4. Пігулевський Іван Данилович (1864–1868 рр.), переміщений в Київську 1-у гімназію.
5. Чехович Юліан Степанович (1863–1865 рр.), переміщений у Віленський округ.
6. Мушинський Гаврило Антонович (1865 р.), переміщений у Ровенську гімназію.
7. Константинович Микола Олександрович (1865–1875 рр.) вийшов у відставку.
8. Васильєв Григорій Васильович (1868 р.), переміщений в Київську прогімназію.
9. Пшянкевич Олександр Іванович (1869–1870 рр.), переміщений у Глухівську гімназію.

10. Шелихов Олександр Олексійович (1870–1873 р.), помер.
11. Колодько Володимир Васильович (1873–1892 рр.), переміщений у Білоцерківську гімназію.
12. Круковський Володимир Осипович (1875–1902 рр.), переміщений у Чернігівське реальне училище директором.
13. Царкун Олександр Миколайович (1895–1899 рр.), переміщений у Житомирську 1-у гімназію.
14. Корбелецький Яків Михайлович (1899–1900 рр.), переміщений у Житомирську гімназію.
15. Тутолмин Михайло Тимофійович з 1900 року.
16. Ромасюков Трохим Іванович (1904–1905 рр.) [9, 366-367].

Учителі філософії:

1. Малинович Сава Петрович (1805–1812 рр.). Вийшов у відставку.
2. Кандидат Харківського університету Свєнтицький Федір Васильович (1812–1822 рр.). Вийшов у відставку.
3. Кандидат Харківського університету Севастьянов Миколай (1822–1823 рр.). Був переведений у Воронежську гімназію.
4. Учитель Воронежської гімназії Райдаровський Юрій Іванович (1823–1825 рр.). Був переведений у Київську гімназію.
5. Шостаков Петро Євменович (1825–1830 рр.). Помер.
6. Китченко Федір Андрійович (1830–1832 рр.). Переведений у Подільську гімназію.
7. Закінчив Харківський університет Перцов Володимир Миколайович 1832 р.

Учителі природної історії:

1. Самарський-Биховец Сильвестр Васильович (1805–1806 рр.).
2. Кандидат Харківського університету Дудрович Андрій Іванович (1806–1811 рр.). Переведений був у Слобідсько-Українську гімназію.
3. Учитель Новгород-Сіверської гімназії Каруновський Федір (1811 р.). Помер.
4. Каладин Семен Миколайович (1811–1813 рр.).
5. Кандидат Харківського університету Сокоцький Єфим Васильович (1815–1817 рр.).
6. Лозинський Йосип Іванович (1817-1818 рр.). Переведений у Курську гімназію.
7. Учитель Херсонської гімназії Монжаков Федор Петрович (1818–1824 рр.). Помер.
8. Вчитель Кролевецького уїзного училища Булах Пилип Олексійович 1824–1833 рр. Вибув у Київський пансіон [10, 114].
9. Манжос Кирило Миколайович (1820–1839 рр.). Вийшов у відставку.
10. Паєвський Осип Фадейович (1839-1840 рр.). Переведений у Ніжинський ліцей.
11. Паєвський Іван Іванович (1840–1846 рр.).
12. Сцісловський Іполит Яковлевич (1846–1852 рр.).
13. Страхов Віктор Іванович (1904-1905 рр.), вийшов у відставку.
14. Константинович Митрофан Олександрович (1856–1869 рр.), назначений інспектором народного училища Чернігівської губернії.
15. Ващенко-Захарченко Андрій Андрійович (1869–1872 рр.). З 1901/1902 навчального року.
16. Рабцевич Віталій Зіновійович (1901-1902 рр.).
17. Муншинський Петро Григорович (1902–1904 рр.), переміщений у Томський університет.
18. Синегуб Сергій Володимирович з 1904 року [11, 367].

Учителі латинської мови:

1. Пиланкевич Іван Миколайович (1805–1821 рр.). Вийшов у відставку.
2. Кандидат Харківського університету Полоницький Степан (1821–1822 рр.). Переведений в Орловську гімназію [12, 116].
3. Мокієвський Павло Іванович (1823–1846 рр.). Вийшов у відставку.

4. Криловський Герасим Павлович (1834–1839 рр.). Переведений у Київську 2-гу гімназію.
5. Климовський Казимир Севастьянович (1839–1844 рр.).
6. Коперницький Валерій Станіславович (1844–1846 рр.). Переведений у Ніжинську гімназію.
7. Паєвський Іван Іванович (1846–1857 рр.). Учитель історії Чернігівської гімназії.
8. Терешкевич Аким Єфимович (1846–1849 рр.). Вийшов у відставку [13, 171].
9. Паєвський Іван Іванович (1862–1866 рр.), вийшов у відставку.
10. Казимировський Петро Васильович (1857–1865 рр.), переміщений у Київську 2-у гімназію.
11. Щульженко Микола Михайлович (1865–1866 рр.), переміщений у Київську 2-у гімназію.
12. Хижняков Василь Михайлович (1865-1866 рр.).
13. Гродецький Клементій Федорович (1864–1882 рр.), помер.
14. Корнаковський Харитій Григорович (1867-1868 рр.), вийшов у відставку.
15. Чепурковський Іван Павлович (1867–1869 рр.) переведений в Херсонську гімназію.
16. Ромашкевич Павло Антонович (1869–1871 рр.), переміщений у Старобельську гімназію.
17. Стратонитський Арсеній Єфимович (1870–1873 рр.), вийшов у відставку.
- б) Давніх мов
18. Манцов Дмитро Миколайович (1871–1874 рр.), переміщений у Глухівську прогімназію.
19. Андерсен Фердинанд Карлович (1872–1874 рр.), переміщений у Ніжинську гімназію.
20. Добротворський Василь Амвросійович (1873–1875 рр.), переміщений у Одеську гімназію.
21. Михолевич Іван Косьмич (1874–1877 рр.), переміщений в Кам'янець-Подільську гімназію.
22. Юцевич Степан Петрович (1874–1878 рр.), вийшов у відставку.
23. Жук Антон Миколайович (1874-1875 рр.), переміщений в Кам'янець-Подільську гімназію.
24. Горинек Климент Федорович (1875–1888 рр.), вийшов у відставку.
25. Тимошенко Іван Єлизарович (1875–1877 рр.), вийшов у відставку.
26. Лапа Петро Григорович (1877–1889 рр.), вийшов у відставку.
27. Тихов Олексій Якович (1878–1898 рр.), переміщений у Київську 2-у гімназію.
28. Волочков Захарій Федосійович (1878–1881 рр.), переміщений у Ризьку гімназію.
29. Орлов Василь Іванович (1881–1902 рр.), переміщений у Кам'янець-Подільську гімназію.
30. Оболенський Яків Васильович (1881–1883 рр.), вийшов у відставку.
31. Соловський Павло Миколайович (1882–1887 рр.), переведений на посаду викладача російської мови.
32. Любарський Михайло Васильович (1884–1900 рр.), переміщений у Варшавську гімназію.
33. Бугославський Олексій Григорович (1887–1895 рр.), вибрав інший рід служби.
34. Сапоров Леонід Петрович (1888–1891 рр.), переміщений у Київську 2-у гімназію.
35. Антонюк Іліан Петрович (1889–1899 рр.), переміщений у Житомирську 1-у гімназію директором.
36. Міщенко Яків Герасимович (1891-1892 рр.), переміщений у Київську 3-ю гімназію.
37. Камарин Антон Іванович (1898–1900 рр.), переміщений в Житомирську гімназію.
38. Корбелецький Яків Миколайович (1895–1900 рр.), переведений на посаду викладача історії та географії.
39. Ромасюков Трохим Іванович з 1899 р.

40. Васютинський Олексій Макарович (1900–1902 рр.), виїхав.
41. Смирнов Михайло Сергійович (1903-1904 рр.), переміщений в Кам'янець-Подільську гімназію.
42. Гринчак Михайло Іванович з 1904 р. [14, 364-365].

Учителі французької мови:

1. Колинет Йосип Іванович (1805–1810 рр.). Вийшов у відставку.
2. Феттер Карл Осипович (1810 р.). Переведений у гімназію війська Донського.
3. Дю Буше Людвіг Іванович (1811–1818 рр.). Вийшов у відставку.
4. Займав посаду Глинський А. І. (1818–1820 рр.).
5. Вчитель Новгород-Сіверської гімназії Негаченко Прокоп Степанович (1820–1833 рр.) [15, 116].
6. Вуаргард Яків Клавдійович (1833–1837 рр.).
7. Фелло Єгор Іванович (1837–1842 рр.).
8. Фацио Андрій Іванович (1842–1845 рр.).
9. Карл Юлій Петрович (1845 р.).
10. Воевудський Євген (1845-1846 рр.).
11. Бони Франц Яковлевич (1846–1852 рр.) [16, 171].
12. Бобр Антон Лаврентійович (1864–1877), помер.
13. Ясинський Август Ігнатович з 1877.
14. Васютинський А. М. (1901-1902).
15. Форне Карл Іванович (1902-1903) [17, 367-368].

Учителі німецької мови:

1. Кнейпер Федір Григорович (1805–1811 рр.). Вийшов у відставку.
2. Учитель Санкт-Петербурзького головного німецького училища Флеген Карл Федорович (1811–1814 рр.). Відставка за станом здоров'я.
3. Пиланкевич Іван Миколайович. Виконував обов'язки вчителя 1814-1815 рр.
5. Штабс-капітан Веплер Генріх Єгорович (1815-1816 рр.). Вийшов у відставку.
6. Учитель Ф. В. Свєнтицький (1816–1822 рр.).
7. Вчитель Ф. П. Монжаков (1822–1824 рр.).
8. Вчитель К. Н. Манжов (1824–1827 рр.).
9. Учитель Новгород-Сіверської гімназії Вислоцький Іван Іванович (1828 р.).
10. Ієрзабек Венцеслав Карлович (1828–1833 рр.). Вийшов у відставку [18, 116-117].
11. Гаррас Адольф Іванович (1833–1839 рр.).
12. Будзим-Ратинський Олександр Никодимович (1840–1851 рр.) [19, 171].
13. Гонтковський Єльпідіфор Богуславович (1851–1860 рр.), помер.
14. Теффенберг Станіслав Якович (1866–1869 рр.), вийшов у відставку.
15. Гуман Василь Васильович (1889–1899 рр.), помер.
16. Бидерман Йосип Леопольдович (1899–1904 рр.) переміщений в Черкаську гімназію.
17. Унтерзеґер Іоганес Людвіг Альбертович з 1904 р.
18. Гринчак Михайло Іванович (1904-1905 рр.) [20, 365–367].

Учителі малювання:

1. Вчитель Бардаков Микола Сергійович. (1805–1809 рр.).
2. Вчитель Новгород-Сіверської гімназії Кочнев Лев Степанович (1809–1811 рр.). Помер.
3. Учитель Брикин Олександр Дмитрович (1813–1833 рр.).
4. Вільний художник Санкт-Петербурзької академії мистецтв Зайцев Павло Григорович (1833–1843 рр.) [21, 117].
5. Гонзал Осип Іванович (1843–1850 рр.) [22, 171].
6. Олександрів Микола Іларіонович (1850–1890 рр.), вийшов у відставку.
7. Маникин-Невструєв Володимир Олександрович (1898–1904 рр.), переміщений у Чернігівське реальне училище.
8. Крулев Іван Михайлович з 1904 року [23, 365–367].

Учителі російської мови та логіки:

1. Перцов Володимир Миколайович (1832–1835 рр.). Вийшов у відставку по хворобі.
2. Калиновський Іван Якович (1835–1837 рр.). Вийшов у відставку.
3. Кандидат Московського університету Красов Василь Іванович (1837 р.).
4. Учитель Голубков Микола Павлович (1837 р.).
5. Учитель Смирнов Олексій (1838 р.).
6. Учитель паралельних класів Кам'янець-Подільської гімназії Коленко Захар Васильович (1838–1840 рр.). Переведений в Іркутську гімназію.
7. Учитель Іркутської гімназії Смысловський Павло Якович (1840 р.). Був переведений у Рівненську гімназію.
8. Учитель Чорний Степан Максимович (1840-1841 рр.). Помер.
9. Учитель Гусаков Петро Петрович (1841 р.).
10. Учитель Лузганов Никифор Пилипович (1841–1853 рр.). [24, 169-170].
11. Вульф Віктор Костянтинівич (1862–1866 рр.), вийшов у відставку.
12. Страхоновський Микола Никифорович (1857–1865 рр.), помер.
13. Вербицкий-Антохов Миколай Андрійович (1866–1875 рр.), переміщений у Рязанську гімназію.
14. Каменський Микола Пилипович (1865–1871 рр.), переміщений в Острозьку гімназію.
15. Хижняков Василь Михайлович (1867–1879 рр.), вийшов у відставку.
16. Балобуха Павло Семенович (1867–1874 рр.), переміщений у Суразьку прогімназію інспектором.
17. Михолевич Іван Космич (1874–1877 рр.), переміщений у Кам'янець-Подільську гімназію.
18. Сребницький Іван Опанасович (1875-1876 рр.), переміщений у Ніжинську гімназію.
19. Адвокат Філіп Іванович (1877–1887 рр.) вийшов у відставку.
20. Винник Іван Савич (1879–1882 рр.), помер.
21. Соловський Павло Миколайович (1887–1894 рр.), переміщений у Варшавський учбовий округ.
22. Бугославський Олексій Георгійович (1892–1895 рр.), вийшов у відставку.
23. Серебриников Микола Васильович (1894–1898 рр.), помер.
24. Дебогорий-Мокрієвич Парфир Андрійович (1895–1905 рр.).
25. Дроздовський Пилип Олексійович 1849 р.
26. Юров Афанасій Єфімович (1899–1902 рр.), переміщений в Острозьку гімназію.
27. Батуєв Лаврентій Федорович (1902–1904 рр.), переміщений у Полтавську гімназію.
28. Павловський Віталій Григорович (1904 р.), переміщений у Ніжинську жіночу гімназію.
19. Павлинов Михайло (1904-1905 рр.) [25, 362-363].

Учителі російської граматики та географії:

1. Кондратьєв Григорій Іванович (1834–1844 рр.).
2. Ліщинський Фердинанд Семенович (1844–1846 рр.).
3. Ізбицький Євстафій Васильович (1846–1849 рр.).
4. Шумовський Олександр Викентьович (1848–1858 рр.).
5. Тулуб Олександр Данилович 1849–1852 рр. [26, 169-170].

Вчителі паралельних класів:

1. Шведов Артем Опанасович (1837–1839 рр.).
2. Розов Василь Дмитрович (1837–1845 рр.).
3. Гусаков Петро Петрович (1837–1839 рр.).
4. Паєвський Іван Іванович (1838–1840 рр.).
5. Народостовський Онуфрій Іванович (1839–1856 рр.).
6. Гусаков Петро Петрович (1840-1841 рр.).
7. Готовський Венедикт Іванович (1841–1847 рр.).

8. Сушевський Яків (1845-1846 рр.).
9. Русецький Вікентій Антонович (1846–1852 рр.).
10. Матушевич Вацлав (1847 р.).
11. Даневський Вікентій Никодимович (1847-1848 рр.) [27, 172-173].
12. Рубисов Костянтин Миколайович (1862–1864 рр.), вийшов у відставку.
13. Гродецький Климент Федорович (1864–1870 рр.), перейшов викладачем латинської мови.
14. Сокосов Лев Андріанович (1867 р.), переміщений в Полтавську гімназію.
15. Балабуха Павло Семенович (1868–1874), назначений інспектором Суразької прогімназії.
16. Трубин Андрій Діомидович (1867-1868 рр.), переміщений у Кам'янець-Подільську гімназію.
17. Лаф-фон-Заблоцький Ігнат Матвійович, переміщений у Новгород-Сіверську гімназію [28, 368-369].

Класична чоловіча гімназія в Чернігові упродовж усього XIX століття являла собою ґрунтовну навчальну установу середнього рівня.

За свою діяльність вона виховала талановитих особистостей, особлива заслуга в цьому належала викладачам гімназії.

Якщо проаналізувати навчально-виховну діяльність Чернігівської класичної Олександрівської чоловічої гімназії, впевнено можна констатувати, що від викладачів гімназії залежав рівень навчально-виховної роботи в закладі.

Фактично всі викладачі, які займали керівні посади в Чернігівській класичній чоловічій гімназії, мали великий досвід педагогічної роботи, про це, зокрема, свідчать їхні біографічні дані, наведені в цій статті.

Додаток №1.

Тутомлин М. Столетие Черниговской гимназии. 1805–1905: краткая историческая записка. – Чернигов: Тип. Губернского правления, 1906. – С.26.

Штаты Черниговской классической мужской гимназии на 1804 год	
Одному директору	900 р.
Четырем старшим учителям по 650 р.	2600 р.
Трем учителям языков по 400 р.	1200 р.
Одному учителю рисования	300 р.
На библиотеку	250 р.
На содержания дома, служителей и пр.	900 р.

Додаток №2.

Тутомлин М. Столетие Черниговской гимназии. 1805–1905: краткая историческая записка. – Чернигов: Тип. Губернского правления, 1906. – С.236.

Штаты Черниговской классической мужской гимназии на 1859 год	
Директор	800 р. и казенная квартира
Инспектор	700 р. и казенная квартира
Законоучитель	400 р.
Старший учитель	550 р.
Младший учитель	400 р.
Учитель рисования	140 р.
Врач	300 р.
Надзиратель гимназии	300 р.
Письмоводитель	300 р. и казенная квартира
Бухгалтер	200 р. и казенная квартира

Канцелярист	180 р.
Эконом	145 р. и казенная квартира
Директор за пансион	272 р.
Инспектор	180 р.

(Учителям-надзирателям пансиона добавлялось 150 р.).

1. Сапон В. Вулиці старого Чернігова. – Чернігів, 2007. – С.18.
2. Тутомлин М. Столетие Черниговской гимназии. 1805–1905: краткая историческая записка. – Чернигов: Тип. Губернского правления, 1906. – С.71-72.
3. Там само. – С.113.
4. Там само. – С.169.
5. Там само. – С.361.
6. Там само. – С.114.
7. Там само. – С.364.
8. Там само. – С.114.
9. Там само. – С. 366-367.
10. Там само. – С. 114.
11. Там само. – С. 367.
12. Там само. – С.116.
13. Там само. – С.171.
14. Там само. – С. 364-365.
15. Там само. – С. 116.
16. Там само. – С. 171.
17. Там само. – С. 367-368.
18. Там само. – С.116-117.
19. Там само.. – С. 171.
20. Там само. – С. 365–367.
21. Там само. – С.171.
22. Там само. – С.171.
23. Там само. – С. 365–367.
24. Там само. – С. 169-170.
25. Там само. – С. 362-363.
26. Там само. – С. 169-170.
27. Там само. – С. 172-173.
28. Там само. – С. 368-369.

Рига Д. В. Преподавательский состав Черниговской классической мужской гимназии в I половине XIX века.

В статье речь идет о преподавательском составе Черниговской классической мужской гимназии в XIX веке. Анализируются вопросы влияния личностей преподавателей на учебно-воспитательный процесс и формирование мировоззрения воспитанников Черниговской классической мужской гимназии.

Ключевые слова: Черниговская классическая мужская гимназия, учебно-воспитательный процесс, преподаватели учебного заведения.

Riga D. V. Faculty Chernihiv classical gymnasium in the first half of the XIX century.

In the article it is a teaching staff of Chernihiv classical gymnasium in the nineteenth century. Figures analyzed the impact of teachers on the educational process and the formation of ideology pupils Chernihiv classical gymnasium.

Keywords: Chernihiv classical gymnasium, the educational process, teachers of the educational institution.